

Coalitieakkoord

2010 - 2014

Sociaal | Zuinig | Duurzaam

WILLEN
LUST BRON

COALITIEAKKOORD PvdA – VVD – Groen Links – Lijst BRON 2010 – 2014

1. Inleiding

Dit coalitieakkoord is tot stand gekomen in de wetenschap dat de komende jaren voor de gemeente Weststellingwerf sprake zal zijn van aanzienlijke financiële ombuigingen. Rekening wordt gehouden met een aantal magere jaren.

Grondslag hiervoor vormen de te verwachten bezuinigingen door de rijksoverheid en de daaruit voortvloeiende korting op onder andere het Gemeentefonds. Rekening wordt gehouden met een structurele korting van € 3 miljard op dit fonds vanaf 2012.

Daarnaast heeft Weststellingwerf te kampen met een zich ongunstig ontwikkelend schuldenperspectief (de zgn. debt-ratio). Los van de directe gevolgen van de ernstige economische en financiële crisis, moet de gemeente ombuigingen realiseren om de debt-ratio structureel te verbeteren en de rentelast te verminderen.

Partijen zijn het dan ook eens over het trapsgewijs realiseren van een structurele ombuiging van € 3,8 miljoen in 2014.

Wie in deze tijd de verantwoordelijkheid wil dragen voor het bestuur van een gemeente, doet dat in de zekerheid dat de financiële crisis een zware wissel zal trekken op burger en bestuur. De vier partijen die in Weststellingwerf dit coalitieakkoord hebben gesloten zijn zich daarvan ten volle bewust. De vier partijen hebben een basis gevonden die samengevat kan worden onder het thema "Sociaal, Zuinig en Duurzaam". Sociaal omdat we de lasten van de crisis niet op smalste schouders willen afwentelen, zuinig omdat we de lasten niet generiek willen verhogen en duurzaam omdat we ook in slechte tijden onze blik op een schone en bestendige toekomst willen blijven richten. Dit vergt creativiteit van het nieuwe college, dat dit akkoord in beleid zal moeten vertalen. PvdA, VVD, GroenLinks en de fractie Bron willen op basis van dit akkoord gezamenlijk de schouders er onder zetten, maar doen tegelijkertijd een beroep op de fracties van WB en het CDA om dit akkoord mede te ondertekenen, om samen sterk te staan in deze moeilijke tijden.

Bovenstaande leidt tot de volgende bestuursopdracht aan het College van B&W.

De komende jaren zullen in het teken staan van een sober financieel beleid, gericht op het structureel verbeteren van de schuldenpositie en het streven naar een begrotingsoverschot. Bij het realiseren van dit beleidskader worden de in volgende paragraaf geformuleerde uitgangspunten als leidend beschouwd. Van het College van B&W wordt daadkracht, realisme, maar bovenal creativiteit gevraagd op het centrale thema van de financiële opgave, in relatie met het instandhouden van een sociale, zuinige en duurzame samenleving. Dit vraagt ook om een heldere visie op de vraag

wat voor een gemeente willen we zijn in de komende periode.

De opdracht aan het College van B&W is om het coalitieakkoord te vertalen in een concreet collegeprogramma.

2. Financieel kader

Uit een voorlopige financiële opzet van de afdeling financiën van de beschikbare middelen voor de komende raadsperiode blijkt een tekort op de structurele middelen. Rekening houdend met een aantal onontkoombare investeringen in de komende periode komt een beeld naar voren van een overschot van ca. € 315.000,- in 2010 oplopend naar een tekort van ca. € 503.000,- in 2014 op de structurele middelen.

De debt-ratio is verslechterd van 77% in 2007 naar 83% in 2008. De verwachting is aanwezig dat het beeld voor 2009 niet beter zal zijn. Een schuldratio van meer dan 80% is volgens de reguliere maatstaven kritisch. Dit wil zeggen dat de gemeente zijn bezit zeer hoog heeft belast met schulden. De hierover te betalen rentelast drukt zwaar op de jaarlijkse exploitatie.

Gegeven deze ontwikkelingen zal, zoals al aangegeven, sprake moeten zijn een structurele ombuiging van € 3,8 miljoen in 2014. Bij de door het College hiervoor te ontwikkelen voorstellen voor de Kadernota, Begroting 2011 en MJP 2011 – 2014 dienen de volgende uitgangspunten in acht te worden genomen:

1. omdat de omvang van de bezuinigingen door de Rijksoverheid nog onbekend is, zal er jaarlijks – bij de begrotingsbehandeling – door de Raad moeten (kunnen) worden vastgesteld of de voorgenomen structurele ombuiging van € 3,8 miljoen in 2014 nog steeds realistisch is of bijgesteld moet worden.
2. sprake zal moeten zijn van een jaarlijks sluitende begroting. Er zal serieus gestreefd worden naar een begrotingsoverschot van € 1 miljoen;
3. de bezuinigingen die het Rijk als korting oplegt, zullen één op één worden doorvertaald over alle betrokken beleidsterreinen, inclusief de daarmee gelieerde subsidierelaties. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met vaste lasten waarvan de beïnvloedbaarheid klein is;
4. als er sprake zal zijn van financiële meevallers, dan worden deze gebruikt voor een verbetering van de structurele lastenpositie van de gemeente cq ter verbetering van de schuldpositie;
5. er zal geen sprake kunnen zijn van lastenverzwaring ter leniging van gaten in de exploitatie. Dit kan alleen wanneer het gaat om geormerkte zaken waar een voorziening voor kan worden opgebouwd;
6. de WMO-budgetten blijven voor WMO-doeleinden gereserveerd. Rekening houdend met de stijging van de kosten en de voortgaande vergrijzing, zal tijdig onderzocht moeten worden of (en wanneer en hoe) aanpassing van het voorzieningenniveau gewenst is;
7. de 110%-norm voor het minimabeleid blijft gehandhaafd, tenzij dit a.g.v. de Rijksbezuinigingen niet meer financieel verantwoord is vol te houden;
8. daar waar nodig en mogelijk zal stapeling van regelingen afgebouwd worden;
9. daar waar mogelijk zal het profijtbeginsel worden ingevoerd;
10. invoering van toeristenbelasting. Deze belasting zal worden ingezet voor de versterking van de toeristische infrastructuur, inclusief de bestaande uitgaven op dit terrein;
11. invoering van baatbelasting voor de mogelijke verbetering van het kernwinkelgebied van Wolvega;
12. afschaffing hondenbelasting en gederfde (netto)opbrengsten verdisconteren in het tarief Afvalstoffenheffing;
13. sprake zal zijn van een plafond in de beschikbare loonsom voor de personeelsformatie van de gemeente.

3. Algemeen kader

In de geformuleerde bestuursopdracht met de daarin gestelde doelen en het financieel kader zijn de feitelijke randvoorwaarden voor de komende jaren benoemd. Uiteraard leven er bij de coalitiepartijen meer wensen, maar er zal, naast het doorlichten van bestaand beleid, toch eerst financiële ruimte gevonden moeten worden, voordat nieuwe zaken in werking kunnen worden gezet.

Hierna wordt van enkele beleidsterreinen de gewenste ontwikkeling voor de komende jaren weergegeven. Getracht is de ontwikkelingen op hoofdlijnen te beschrijven. De gewenste ontwikkelingen moeten daarbij in relatie gezien worden met het bestaande beleid en de hiervoor vermelde bestuursopdracht.

3.1 Dorpenplannen

Deze periode zal er speciale aandacht worden gegeven aan de noodzakelijke versterking van de sociale structuur in Noordwolde. Middelen daartoe zullen gevonden moeten worden uit provinciale bijdragen en het WMO-budget. Daarnaast vinden wij het van groot belang dat de komende jaren de economische en ruimtelijke (infra)structuur van Noordwolde versterkt en verbeterd wordt.

Dit uiteraard naast het zo goed mogelijk voortzetten van het vigerende dorpenbeleid, waarbij gestreefd zal worden om het structureel beschikbare budget (uren en activiteiten) her te verdelen.

3.2 Bestuur en organisatie

In samenhang met het hiervoor geformuleerde uitgangspunt van een plafond voor de personele lasten van de gemeente, zijn partijen het er over eens dat de gemeente een voorbeeldfunctie heeft naar de burgers bij het uitdragen van de noodzaak tot financiële soberheid. Dit betekent in concreto dat ook de gemeentelijke organisatie haar steentje zal moeten bijdragen aan het realiseren van de noodzakelijke ombuigingen. Sprake zal zijn van een efficiencykorting van 10% op de totale loonsom tot en met 2014. Jaarlijks wordt over de voortgang hiervan aan de raad gerapporteerd.

3.3 Platteland en Agrarische bedrijvigheid

Weststellingwerf is een aantrekkelijke groene en waterrijke gemeente met waardevolle landschappen, gecombineerd met agrarische bedrijvigheid.

Al decennialang wordt de agrarische bedrijvigheid gekenmerkt door schaalvergroting. Dat betekent, ook in Weststellingwerf, dat agrarische bedrijven verdwijnen, dat andere bedrijven groeien, en dat die ontwikkelingen invloed hebben op de groene ruimte.

Met de werkgelegenheid in de agrarische sector en de ruimtelijke en ecologische kwaliteit van landschap en natuur wil de coalitie zorgvuldig omgaan. De coalitie wil het landschap en de natuur behouden en versterken. Dit vergroot ook de aantrekkingskracht voor recreanten en toeristen en geeft daarmee een impuls aan de lokale economie.

De coalitiefracties onderschrijven het belang van de agrarische sector, in het bijzonder de melkveehouderij, in Weststellingwerf. Het is voor de sociale en economische vitaliteit van het buitengebied belangrijk dat er ruimte is voor toekomst van agrarische bedrijven. En de wens om deze bedrijfsvoering te versterken en te verduurzamen. De coalitiepartijen zien daarvoor mogelijkheden door het stimuleren van verbreding in de bedrijfstak, als het gaat om natuurbeheer, verkoop van streekproducten, recreatie, educatie en zorg.

De coalitie kiest ervoor om ruimte voor groei te creëren.

Waar dat ruimtelijk verantwoord is, volgens de criteria van de Nije Pleats en de aangepaste ontwerpnota van uitgangspunten agrarisch, gaan de coalitiepartijen akkoord met het vergroten van bebouwingsruimte binnen het bestemmingsplan op agrarische bouwblokken tot 1,5 ha en een wijzigingsbevoegdheid voor het College tot 2 ha. Wanneer een bouwblokaanvraag groter is dan 2 ha, zal dit uiteindelijk een raadsbesluit zijn. Daarnaast kunnen en zullen agrarische ondernemers uiteraard zelf afwegen of zij meegaan in de verdere groei of dat ze willen omschakelen naar vormen van kleinschaligere, wellicht zelfs ecologisch/biologische, bedrijfsvoering.

Partijen zijn geen voorstander van een voortgaande schaalvergroting van niet grondgebonden activiteiten, in de intensieve veehouderij (varkens en kippen).

3.4 Budgetten raad

Analoog aan wat hierboven is opgemerkt over de voorbeeldfunctie van de gemeente, zal aan de raad worden voorgesteld om te komen tot ombuigingen in de budgetten waar de raad zelf over gaat. Gedacht kan worden aan de budgetten voor de Rekenkamer, de Controlecommissie (budget accountantskosten), Choszczno, omvang ambtelijke ondersteuning Griffie en de Jeugdruddag. De coalitiepartijen zullen hiertoe het initiatief nemen.

Tevens spreken de partijen uit het wenselijk te vinden dat de externe commissie voor bezwaarschriften zich ook gaat buigen over raadsbesluiten.

3.5 Werfboekprojecten

Door het vorige college is een vijftal “werfboekprojecten” ontwikkeld, die met voortvarendheid ter hand zijn genomen. Het is nu het moment om, in het perspectief van de behaalde resultaten en de verwachtingen, te bezien hoe we de verschillende projecten willen vervolgen. De verdere uitwerking van de verschillende projecten zal, gelet op de huidige bezuigingstaakstelling, waarschijnlijk worden getemporeerd.

'Van der Sandeplein'

Dit project heeft niet de stimulans gegeven die verwacht was. Voortzetting op het oorspronkelijke ambitieniveau is niet opportuun. De inzet zal zich moeten beperken tot het nakomen van de afspraken die er zijn gemaakt met de momenteel ontwikkelende partijen.

'De Paardenwereld van Weststellingwerf'

Dit project heeft nog niet aan de verwachtingen voldaan. Vermits zich op korte termijn nieuwe ontwikkelingen voordoen, zal dit project waarschijnlijk moeten worden afgebouwd.

'Verdiept Spoor/Tunnel'

In het kader van de werfboekprojecten was in eerste instantie sprake van een verdiept spoor. Later verschoven van verdiept spoor naar tunnel. Gezien de investeringen die gemoed zullen zijn met een tunnel bij de 'Frico', zal er met de verschillende partners gezocht moeten worden naar een financieel haalbare oplossing op middellange termijn.

'Turven uit het Oosten'

Er is geen aanleiding om hier het ingezette traject los te laten.

'Rottige Meente'

De aansluiting van de Rottige Meente bij 'Nationaal Park Weerribben-Wieden' zal worden voortgezet. Daar waar het gaat om de haalbaarheid van de recreatieve ontwikkelingen bij de Driewegsluis en de Scheenesluis, zal deze afhankelijk zijn van de bereidheid van particuliere investeerders om deze ter hand te willen nemen.

3.6 Klimaatbeleid

Aan het college wordt gevraagd de kadernota Klimaatbeleid (2010 – 2020) te toetsen op haalbare quick wins en terugverdieneffecten en de raad daarover op korte termijn te rapporteren. Er mag daarbij geen sprake zijn van structurele verhoging van de exploitatie (organisatie en kapitaalgoederen). Investeringen die op termijn terugverdiend worden door lagere (energie)lasten, zijn mogelijk.

3.7 Welstandscommissie

Partijen dragen het College op tot het laten verrichten van een onderzoek naar het uittreden uit de gemeenschappelijke regeling voor de welstandscommissie Hûs en Hiem.

4. Portefeuilleverdeling op hoofdlijnen

Na bespreking zijn de coalitiefracties het eens geworden over de volgende portefeuilleverdeling op hoofdlijnen. Het College zal in onderling overleg tot nadere afstemming komen.

PvdA – Cor Trompetter	Financiën Werk en Inkomen Ruimtelijke Ordening Volkshuisvesting Grondzaken/ vastgoedbeheer
VVD – Jack Jongebloed	Openbare Werken Plattelandsprojecten/ landinrichting Recreatie en Toerisme Verkeer en Vervoer Dorpenplannen
Groen Links – Jelmer van der Zee	Welzijn Onderwijs Sport Milieubeheer/klimaatbeleid Wet Maatschappelijke Ondersteuning Lokaal Sociaal Beleid Muziekonderwijs en bibliotheekwerk
Burgemeester Gerard van Klaveren	Standaard burgemeestersportefeuille Personeel en Organisatie Economische Zaken Veiligheid Kunst en Cultuur